

Første flyver til Sverige

Oversat af AS 09 DEC 2010 efter originalen **First airman to Sweden** af 02 JUN2009

Historien om **Donald V. Smith** fortalt af *Dave Smith* adavid.smith@sympatico.ca til www.airmen.dk, hvor fotos fra Ron Wellings og ham blev indsat.

Da jeg var dreng og voksede op i Canada i 1950'erne havde de fleste af mine venners fædre været i forskellige dele af de væbnede styrker, og fyrene pralede tit af deres fars kamperfaring. Jeg troede ikke, der var meget at fortælle om min far. Han talte aldrig meget om sine oplevelser under krigen. Han havde fortalt mine brødre og mig, at han havde været i jordpersonel, at han havde fået en masse fårekød og rosenkål, og at når de gik på pub og skulle på toilettet, kunne de lægge en seddel om at de havde spyttet i deres øl, så ingen andre ville finde på at drikke det. Så kunne de komme tilbage og se at en eller havde tilføjet: "Det har jeg også." Det var ikke før jeg blev 18 jeg opdagede, at han havde tjent sine vinger og havde været flyvemekanist i en Stirling bombemaskine, havde fløjet 19 operationer med Bombekommandoen, og at han havde været den eneste overlevende, da hans fly blev skudt ned, og at han var den første allierede flyver, der flygtede fra det besatte Danmark.

En aften i foråret 1968 da vi sad og spiste, sagde min mor at hun havde hørt i radioen en meddelelse om, at en dansker var ved at prøve at lokalisere en sergent D.V. Smith fra Toronto, som var blevet skudt ned over Danmark og var flygtet. Hun opfordrede min far til at fortælle mine brødre og mig om hændelsen, så han gravede en gammel notesbog frem og læste en meget kort oversigt over begivenhederne for os. Senere kontaktede han manden, der havde søgt efter ham, hr Jørgen Helme * som havde forsket i fly, der var blevet skudt ned over Danmark og havde kontaktet overlevende besætningsmedlemmer. De aftalte at mødes, og den sommer fløj mine forældre til Danmark og hr Helme tog Far på tur for at tage den samme rute han havde taget fra nedstyrtningsstedet ved Kongsmark, på østsiden af Sjælland, tværs over til København og op til Helsingør. De tog en tur nummer to i 1978 og mellem de to ture havde Far fundet ud af at kontakte mange af de mennesker, der havde hjulpet ham på hans vej. Hans sidste tur tilbage til Danmark var i foråret 1993. Da havde han nyligt fået konstateret kræft, men udskød behandlingen for at være med til afsløringshøjtideligheden for et monument for hans besætning i Kongsmark.

* Da Jørgen Helme døde blev hans private arkiv solgt til Flyvevåbnets Bibliotek.

Donald Smith døde i oktober 1998. Det var hans ønske, at hans aske skulle begraves ved siden af hans kammerater fra besætningen på Commonwealth War Graves Commission's kirkegård på Svinø. Takket være Ron Wellings, en udvandret brite i Danmark, fandt vi ud af hvem vi skulle kontakte i CWGC i Belgien og lavede arrangementer. Planen var at møde en repræsentant fra CWGC på Svinø den 21. April 1999, men vi ville ikke være i stand til at have en højtidelighed, at sætte nogen form for minde op eller få nogen omtale.

I mellemtiden kontaktede Ron Wellings Den Britiske Ambassade i København efter forslag fra sognepræst Mette Magnusson, Svinø. Vi blev kontaktet af Commander Gordon-Lennox, militærattache ved Den Britiske Ambassade i København, som spurgte os, om vi ville være villige til at lave en ny plan med begravelse den 4. maj, fordi de ville være der til højtideligheder på Befrielsesdagen den dag.

Ejner og
Sylvia Tjørn

Judy, Curt, Brian,
Freda og Dave
Smith.

Sergeant
Trevor Davis og
Commander
A. Gordon Lennox
fra Den
Britiske
Ambassade

Under faner fra
Royal Air Force
sænkes
Donald Smith's
aske i jorden.

Dave, Brian
og Curt Smith
efter urnen
blev begravet.

Sognepræst Mette Magnusson og andre

Vi kørte på og lave rejsearrangementer. En uge før vores afrejse modtog vi en fax fra Sgt. Trevor Davison med en rejseplan, der omfattede et besøg på nedstyrtningsstedet, hvor det locale historiske selskab havde arrangeret en kransenedlægningsceremoni. De havde endda sørget for, at Far's pilots søster og hendes familie kunne være der, og for en frokost i Kirke Stillinge forsamlingshus. Blandt de tilstedeværende den dag var Ron og Elsa Wellings og Helge Christiansen og hans kone.

Vi blev ret overraskede, da vi ankom til kirken på Svinø næste dag ved at opdage, at ikke alene skulle der være en højtidelighed, men at den var slået stort op. Ud over repræsentanter fra den Britiske, den Canadiske og den Amerikanske ambassade var der dusinvis af danske borgere til stede, og et antal journalister fra TV og aviser. Tilsyneladende havde der været forhandlinger mellem ambassaden, CWGC, menighedsrådet og Værn om Danmark for at arrangere et gravsted ved kanten af afdelingen med krigergrave på kirkegården. Efter gudstjenesten blev vi inviteret til præstegården til en vidunderlig middag, inden vi vendte tilbage til kirken om aftenen til højtidelighederne på Befrielsesdagen.

Jeg har været tilbage i Danmark to gange siden da og har fået en vidunderlig modtagelse. På min anden tur førte Ron Welling og Jørgen Helme os ad Far's flugtrute tværs over Sjælland til København og videre til Helsingør og Aalsgaarde, hvor de endda fik skaffet sig en invitation til at komme indenfor i huset på stranden, hvor Far blev taget ind til det første rigtige måltid, et bad og en seng siden hans prøvelser begyndte næsten en uge tidligere.

Jeg var aldrig i stand til at få min far til at sætte sig ned og tale om sine oplevelser. Dog klarede jeg at få en kopi af hans detaljerede flugtberetning. Under mine besøg i Danmark og ved at møde nogle af de mennesker, der hjalp ham, fandt jeg ud af en masse mere. Min far var alt for ydmyg til at prale af sit eventyr i Danmark, men det var en forbløffende bedrift og historien er en hyldest til ham og til mange gode danskere, som hjalp ham på vejen.

Dette senere foto er fra Dave Smith

Donald Smith blev født i det lille landbrugssamfund Beeton, Ontario. Livet på landet under depressionen var barskt, og Don lærte værdien af hårdt arbejde og udholdenhed. Han tjente lomme penge ved at arbejde for lokale landmænd og ved at hjælpe med i familiens have og kaninfarm. Hans far var håndværker med anlæg for forskellige fag og videregav nogle af sine færdigheder til sine tre sønner. Familien flyttede til Toronto sidst i 30'erne og Don kom på Danforth Technical School. Kort efter at han var færdig i 1940 meldte han sig til Royal Canadian Air Force.

Efter at være blevet behørigt optaget og uniformeret ved No. 1 Manning Depot i Toronto blev han sendt til No.6 Depot i Trenton, og i 1941 meldte han sig frivilligt til oversøisk tjeneste og blev sendt til No.402 Squadron, hvor han arbejdede med vedligeholdelse af Hurricane og Spitfire fly. I 1942 meldte han sig til tjeneste i fly, tog et kursus som flyvemaskinist (her: den på flyet med mest forstand på det tekniske) og fik bevis som flyvemaskinist på Stirling bombefly. På grund af svære tab var der stor efterspørgsel efter besætninger til at bemane de firemotorers bombefly, der var ved at erstatte de gamle Wellingtons og Hampdens. Efter at have afsluttet et seks ugers kursus blev han sendt til No. 75 Squadron RNZAF i Newmarket og han mødte den besætning, han skulle flyve med:
(Den normale besætning inklusive Don)

Stående, fra venstre:

PO Elmer Robert Vance Navigator RCAF

Sgt Donald V. Smith Flyvemekanist RCAF

Flt. Lt. Charles Woodbine Parish DFC Pilot RAF

Sgt. Jack Lees Rear Skytte RAF

Flt. Sgt. James Stanley Marshall Bombekaster RCAF

Knælende, fra venstre:

Flt. Sgt. Louis John Krulicki Radiooperatør RCAF

Sgt. Dennis Charles Farley Midterste topskytte RAF

(S/Ldr Wilfred A. Blake RAF kom til denne besætning lige før sidste mission– intet foto)

Dette var skipperens tredje besætning. Parish havde været eneste overlevende fra et fly, der gik tabt over Kanalen. Det fly, en Wellington, gik tabt grundet svær overisning på en tilbagetur fra Tyskland. Han var sprunget ud og landede i Kanalen omkring 11 miles fra kysten. Efter mange timers svømning i det barske, kolde farvand var han knap nok i stand til at trække sig selv i land. Efter en anden operation havde han været på hospitalet med alvorlige forfrysninger. Efter at have afsluttet sin serie bombetogter blev han sendt til en træningseskadrille, men i efteråret 1942 bad han om at komme tilbage til en operativ træningseskadrille.

Stirling I, 7 Squadron, RAF Oakington. Jordbesætning.

Den 21. oktober 1942 begyndte besætningen at flyve med de nye Stirlings, for at vænne sig til dem, og efter 11 timer og 15 minutters flyvning i dagslys og 4 timer og 5 minutters natflyvning tog de på deres første togt, en 9 timers tur til Turin, fulgt af 18 mere til mål som Berlin, Stuttgart, St. Lorient, Hamborg, Wilhemshaven, Cologne, München, Frankfurt, Mannheim og Stettin, sidstnævnte som hans sidste operative flyvning.

Om aftenen den 20. april 1943 var deres mål Stettin, og deres opgave var at afmærke målet på første indflyvning, cirkle og lave en anden indflyvning for at kaste sprængbomber.

Ved ordredugivelsen blev de præsenteret for S/Ldr W.A. Blake, en Canadier i RAF, som var ny for eskadrillen. Han skulle følge besætningen på flyet "M" som Mother på sin første operative flyvning, og deres fly skulle være førerflyet, fordi de var en af de mest erfarne besætninger. Efter ordredugivelsen gik besætningen i messen for at få et godt måltid med spejlæg, brasede kartofler, brød og smør med syltetøj og te.

Omkring kl. 20.00 gik besætningen ud til flyet. Parish ville altid have, at hans besætning skulle gå ud til flyet, fordi man aldrig vidste, hvornår man måske skulle springe ud og gå en masse. Efter at have kontrolleret flyet samlede Parish besætningen for igen at gennemgå nødprocedurer og hvad man skulle gøre, hvis noget skulle ske den nat. Fordi der var et ekstra besætningsmedlem foran, blev Don instrueret i, at hvis han blev nødt til at springe ud, skulle han bruge den bageste udgang. Dette var første gang Parish havde nævnt dette forud for starten. Normalt blev det kun gjort, når de øvede sig i at komme hurtigt ud af flyet.

Kl. 21.00 var på vej over Nordsøen med kurs mod Danmarks kyst. De havde fået instruks om at flyve lavt over Danmark og så vinde højde over Østersøen. Da de krydsede Jyllands vestkyst, kunne de se natjagerne lette nedenunder. Jordforsvaret åbnede ild, og Don så 2 bombefly gå ned til styrbord. I alt gik 22 fly tabt over Danmark den nat, og de fleste af besætningerne blev dræbt på grund af den lave højde. Efter kort tid havde de fløjet over Jylland og begyndte en støt stigning til 11.000 fod, den højde de skulle kaste deres bomber fra.

Der var skyfrit og fuldmåne, men "Mother" var udstyret med H2S radar, der kunne finde målet, selv om der havde været overskyet. Bombekasteren og navigatøren var begge i stand til at stedfæste rangerbanegårdene for at være sikre på, at de var over målet. Da de nærmede sig målet, blev der tændt mere end 50 søgelys, og det varede ikke længe før de havde et fly i en lyskegle, men Parish manøvrerede dygtigt ud af det. De var ankommet en smule for tidligt og var nødt til at cirkle rundt for at lave en ny indflyvning, og hele tiden kastede tyskerne alt hvad de havde imod dem. Det var på anden indflyvning at styrbords motor blev ramt af flak. Don oplyste skipperen om det, og han kantstillede propellen (så den gjorde mindre luftmodstand), men da de kom ind mod målet rapporterede bombekasteren problemer med bombesigtet og bombeudløsningsmekanismen. Parish cirklede igen, men problemerne kunne ikke løses. Hellere end at kaste deres blus over et forkert sted og hindre missionens succes valgte Parish at afbryde og overlod til reserveflyet at markere målet.

De fløj tilbage mod Østersøen med kurs hjemad på tre motorer, og de havde problemer med at holde højden. Jimmy rapporterede, at der var en tysk flyvebase, Peenemünde, og foreslog at de kastede deres bomber mod den. Parish lavede en skarp drejning og fløj over basen i lav højde og bomberne blev kastet med succes. Skytterne beskød flyene på jorden.

Da de nærmede sig øen Sjælland klarede skipper at få flyet op til 6.500 fod, stadig en farlig højde udsat for jordforsvar, særligt ved fuldmåne og uden skyer at gemme sig i. Da de nærmede sig Storebælt fik Parish øje på et flakskib, så han drejede ind over øen, for det tilfælde at de blev ramt. Don sad sammen med navigator Bob Vance, som viste ham deres position på kortet. De var lige nord for byen Korsør på Sjællands vestkyst og gav besætningen besked over samtaleanlægget. Siden de havde set så mange natjagere over Jylland gav Parish besætningen besked på at holde skarpt udkig, og de var sårbare som ænder på jorden i den højde. Don gik hen til observationskuplen, og lige da han kom

fik han øje på en ME 110 på bagbords side. Han var tæt nok på til at Don kunne se jagerpiloten dreje hovedet for at kigge på dem. Han råbte til Parish, som lavede en undvigemanøvre.

Takket være Jørgen Helmes research i tyske arkiver fandt Don mange år senere ud af at de var oppe mod en af Luftwaffes top natjagerpiloter, Unteroffizier Berg fra III/NJG. Hans første angreb kom fra bagbords side, fulgt af et fra styrbord. Det andet fik brændstoftankene i begge vinger i brand. Flyet kom øjeblikkeligt ud af kontrol og en klar, rolig stemme kom over samtaleanlægget: "Ked af det, drenge. I bliver nødt til at springe ud. Held og lykke." Det var kl. 02.00 den 21. april 1943.

Som tidligere nævnt havde Parish instrueret Don i at bruge den bageste nødudgang på grund af det ekstra besætningsmedlem forude. Med flyet på vej næsten lige ned var det svært for Don at komme op over bomberummet for at komme til den bageste udgang. Han klarede at komme et stykke tilbage, da flyet krængede over igen og Don blev kastet tilbage mod skottet dannet af vinge bjælkerne. Netop da blev flyet ramt igen på pladserne, hvor midterste topskytte og radiooperatøren sad. Kanonild gennemhullede stedet, hvor Don havde været før han blev kastet tilbage og gik få tommer forbi hans hoved. Mens midterste topskytte sandsynligvis blev dræbt i det angreb, var skaden på flyet heldig for Don. Han brugte hænder og fødder i hullerne i flykroppen for at kravle hen til bageste nødudgang, som han fandt delvist åben, og radiooperatør Louis Krulicki sammensunket ved siden af lugen. Don planlagde at lukke lugen helt op og fastgøre en udløserline til Louis og skubbe ham ud, men da han skubbede lugen op fik det voldsomme vindstød fat i hans brystfaldskærm og rykkede ham ud af flyet. Mens han faldt mod jorden med faldskærmen dinglende over hovedet, fik Don endelig held til at trække i udløserlinen for at få faldskærmen til at folde sig ud – lige omkring på samme tid, hvor flyet styrtede til jorden og eksploderede. Haleskytten blev ved med at skyde hele vejen ned. Bare få sekunder senere landede Don, meget heldigt i en nypløjet mark.

Don var landet nogle få meter fra stedet, hvor flyet var styrtet ned. Der var et vandhul omgivet af buske. Han tog sin faldskærm af og skar den op med den dolk, han altid gik med. Han beholdt noget af stoffet til bandager, fordi han havde skåret hænderne på de skarpe kanter i hullerne fra kanonen. Han kastede resten af faldskærmen * og redningsvesten ind i buskene og dækkede dem med lidt krat. Han satte straks kurs mod syd, væk fra nedstyrtningstedet og gik straks i en mudret sump op til knæene og på den anden side af den kom han til en vej, der gik øst-vest. Han skulle lige til at krydse den, da han så to tyske spejderbiler komme op ad vejen. Han kastede sig i grøften, og de passerende få fod fra ham. De var sandsynligvis på vej til nedstyrtningstedet. Da syv lig blev fundet i vraget antog tyskerne sandsynligvis, at hele besætningen var omkommet. De ville ikke have vidst, at der havde været et ekstra besætningsmedlem den nat.

* Hans faldskærm blev fundet ved Møllegaard i Kelstrup. De gemte den og lavede tøj til deres børn efter krigen.

Mens han holdt et tempo med skiftevis gang og løb lagde han størst mulig afstand mellem sig og flyet, men omkring klokken 5 var han for træt til at gå videre. Han fik øje på en klump træer ved et vandhul og gik hen til dem. Der dækkede han sig til med visne grene og sov en times tid. Da han vågnede, kiggede han ud fra sit skjulested og så en landmand så korn med hånden. Han dukkede sig og holdt sig ude af syne til middag, mens han fik tiden til at gå med at fjerne canadiske emblemer, striber og vinger fra sin uniform og epauletterne fra jakken, så den ikke lignede en uniform.

Da landmanden gik til frokost, fandt Don hen til et forladt stuehus og blev der, mens han planlagde sin flugt. Kl. 17.30 havde han samlet nok mod til at tage chancen. Da han startede ud, slog et lavtflyvende fly hen over ham. Han tænkte at flyet kunne være på udkig efter ham, men han blev ved med at gå gennem marker og et tørt flodleje til 21.30 hvor han ikke havde nogen ide om hvilken retning han skulle gå i. Da han så en enlig landmand på en mark, gik Don hen til ham og prøvede at kommunikere med ham med tegnsprog. Landmanden syntes ikke at genkende ham som en allieret flyver, men hans datter kom til stede med sin yngre bror, og hun syntes at indse det med det samme og gik til deres mor, som tog ham med tilbage til stuehuset og lavede et måltid med æg, rugbrød og kaffe lavet af ristet korn, mens drengen blev udenfor og holdt udkig efter tyskere. Don var ikke vant til rugbrød eller kornkaffe, men da han havde været på flugt al den tid uden noget at spise, var han taknemlig. Før han tog afsted kom de med en telefonbog med et kort i og udpegede den rute, han skulle følge. Dette hus var lige uden for Slagelse,

omkring 100 km fra København. Efter at have fyldt sin sammenklappelige vandflaske tog Don afsted igen og brugte jernbanelinjen som ledelinje.

Omkring kl. 01.00 den 22. april var Don for træt til at gå videre. Han rullede den ydre flyverdragt ud, som han bar på, og lagde den på græsset for at sove på den. Det var en ujævn søvn med markmus, der løb hen over ham. Omkring 04.00 startede han ud igen. På den tid var der begyndt at komme vabler på Don's fødder på grund af de løstsiddende flyverstøvler, og han var begyndt at spekulere over om det var værd at prøve på at klare den eller om han bare skulle opgive det og melde sig. Han havde et spejl, en barberkniv, sæbe, en blikkop og en kam i sit flugtudstyr. Da han kiggede i spejlet, var han chokeret over at se, at der i hans ansigt var kager af blod fra adskillige snitsår. Efter vask og barbering i det kolde forårsvand følte han sig frisk igen, pakkede fødderne ind i de tunge yderste flyversokker, sikrede dem med striber af faldskærmsstof og startede ud igen.

Han gik i østlig retning og kom til byen Sorø. Han holdt mod syd, gik rundt om byen og kom til en stak sukkerroer. Han skrællede en og fik morgenmad med sukkerroer og løvetand, før han genoptog sin rejse. Omkring kl. 08.30 kom han til et stuehus. Da han havde haft held med den sidste landmand besluttede han sig for at se, om han kunne få nogen hjælp der. Han bankede på døren, og en pige på omkring 15 kom ud. Hun sagde noget på dansk, som han ikke forstod, og så kom hendes bror til døren. Don brugte en slags tegnsprog for at angive, at han gerne ville have fyldt sin vandflaske. Efter at have kigget op og ned ad vejen trak drengen ham indenfor. De satte ham hen ved bordet og gav ham noget sort brød og sort kaffe. Efter en halv time var Don videre med en frisk forsyning af vand.

Da han gik mod Ringsted blev der meget varmt i solen, og hans fødder begyndte at svede og danne vabler. Han fulgte en regnkløft ind på en gård, kun for at opdage hvad der viste sig at være en tysk geværskydebane. Trods de ømme fødder løb han så hurtigt han kunne ud ad regnkløften og ind på en eng. Han gemte sig bag en møddingstak og faldt meget snart i søvn. Efter en kort søvn var han afsted igen, idet han dog glemte sin vandflaske ved møddingstakken.

Han gik syd om Ringsted, nærmede sig et lille hvidt stuehus og gik ind på gårdspladsen, hvor han så en vandpumpe. En mand kom ud af laden og tog ham til en vandhane ved huset. Efter lidt tegnsprog syntes manden at indse, at han var en flyver på flugt. Han kom med en øl og nogle gulerødder. Don spiste nogle af gulerødderne og lagde resten i lommerne til senere, takkede manden og var snart videre, nok engang ved at følge jernbaneskinneerne.

Nogle få timer senere standsede Don for at få et hvil på en bakketop ved sine afskinnerne. Mens han sad der, hoppede en lille kanin over til ham og standsede, så han kunne nå den med armen. Don var fristet til at række ud, snuppe den og lave et måltid ud af den. Da han så den lille kanin kigge op på sig, regnede han med, at den havde lige så meget ret til at leve, som han havde. Så meget om kød, og der sad Don og kaninen, da et tog kom rullende forbi læsset med våben og krigsmateriel, og hver eneste vogn var bevogtet af tyske soldater. Han vinkede til de tyske soldater, og de vinkede tilbage til ham.

Don var ved at få større tillid til at han kunne klare den til Sverige, og han begyndte at gå ned ad biveje og kom snart til byen Høm. Da han gik gennem byen, stadig i uniform, kunne han mærke at folk stirrede på ham, måske fordi hans bukser var revet bag på. Der var en masse mennesker på gaderne, og han fandt senere ud af, at det var deres

Påskedag, og at de var på vej til kirke. Der var en masse cykler parkeret uden for kirken, og han var fristet til at tage en og spare sig selv for en gåtur, men hans samvittighed fik overtaget. Han kunne ikke stjæle, især ikke fra en kirkegård. Han gik hen mod et buskads og kom til en gruppe fyrretræer, hvor han troede han skulle sidde ned og hvile fødderne lidt. Aldrig så snart havde han sat sig ned, før det begyndte at regne, så han gik ind i tættere krat for at søge ly. Da han nærmede sig et lille hvidt hus blev han overrasket, da et rådyr sprang ud foran ham og så løb ind i en skovtykning. Han gik hen til døren og bankede på. En midaldrende kvinde lukkede op, og da hun ikke kunne tale engelsk kaldte hun på sin mand. Manden syntes at indse den knibe Don var i og fik ham ind i huset i en fart.

Da hun kunne se problemet med hans fødder, hentede kvinden et fad varmt vand og et håndklæde. Fodbadet gav en smule lindring, men nu havde han en kæmpe vable på hver fod, fra tærne til langt op ad hælen. Det fik ham sat til bordet og gav ham nogle oste-madder, leverpostej og en øl. Det føltes godt at få et dejligt måltid, og før han gik, gav hun ham en madpakke med.

Han fandt det næsten umuligt at gå på sine fødder med vablerne, og omkring 19.00 så han en lille hestestald, der lå helt for sig selv ved en tørvemose og syntes at det så ud som et godt sted at standse for natten. Han gik ned til dammen for at vaske og barbere sig, og besluttede sig til at skære de øverste dele af sine flyverstøvler af og lave dem til et par sko. Da han var ved at gøre det, kom en mand og to kvinder gående ad stien ved siden af tørvemosen. Manden så ham straks og sendte kvinderne bort. Don kunne se at manden, Georg Rasmussen, genkendte ham som en allieret flyver. Don prøvede at få ham til at forstå, hvor han ville gå hen, men Rasmussen rystede på hovedet og lod ham forstå, at der var en masse Gestapofolk i området.

Han førte Don hen til stalden og gjorde det med noget tegnsprog klart, at han skulle blive der til efter kl. 21. Omkring 21.05 hørte Don en eller anden komme. 25 år senere, da Don mødte Georg Rasmussen, fortalte Georg igen historien om, hvordan han kom gennem døren, blev grebet bagfra og fik en kniv op mod halsen. Han blev bange for sit liv. Da han indså hvem det var, og at han var alene, slap Don ham. Georg havde bragt en rulle med tøj bestående af et par gamle blå bukser, en civil sweater, en kniv og nogle andre nyttige artikler. Han tog sin egen frakke og sine egne gummistøvler af og gav dem til Don. Efter at have skiftet til det nye udstyr gav Don sin flyverdragt og tunge hvide sweater til Georg. År senere fortalte Georg Don via en tolk at hans kone havde brugt stoffet fra hans uniform og ulden fra sweateren til at lave tøj og trøjer til børnene.

Georg Rasmussen og Don, 1968

Da de var færdige med at udveksle tøj pegede Georg på sit ur og angav at Don skulle ikke

tage afsted før kl. 05.00. Der var udgangsforbud omkring Borup, og enhver der var ude i spærretiden ville blive skudt på stedet. Efter at Georg var gået, kravlede Don op i en krybbe til hestefoder og faldt i søvn. Han vågnede op kl. 04.30 og gik ned til dammen for at vaske og barbere sig og få redt håret. Der var ingen mad, så der var ingen grund til at vente på morgenmad. Da han begyndte at gå hen ad vejen, blev han igen mødt af Georg Rasmussen, som tog ham ind i huset, hvor hans kone havde morgenmaden parat. De havde ikke meget, men de var villige til at dele hvad de havde. Georg var tvunget til at grave tørv til tyskerne, og de betalte ikke godt. Mens de fik morgenmad kom Georg med et Shell vejkort for at vise Georg den rute han skulle tage. Han tegnede hagekors for at markere de steder, der var svært bevogtede. Da Don var ved at være parat til at tage afsted, gav fru Rasmussen ham en madpakke, og Georg gravede ned i lommerne og gav ham alle de penge han havde, 20,80 kr. Don havde 40.000 francs i sit flugtudstyr, som han gav til Georg.* Han vidste at de ikke var til nogen nytte for ham lige nu, men han håbede at Georg ville blive i stand til at veksle dem efter krigen.

*Georg Rasmussen gav de 40.000 til den Britiske hær efter krigen. Heldigvis beholdt han en, som hans søn nu har på Sofievej 7, 4600 Køge. Sønnen Leif var med sin far i tørvemosen og så Don.

Da Don tog afsted, fulgte Georg ham så langt som til hovedvejen, som han skulle følge. Det var nemmere at gå i civilt tøj, men gummistøvlerne forværede vablerne. Kl. 10.00 havde han gået et godt stykke mod nordøst. Han kom til en gård, hvor han så en mand, der rev blade sammen. Nok engang viste han med tegnsprog, at han manglede vand. Mandens kone kom frem og vinkede ham ind i huset, hvor han også mødte sønnen og datteren. Mens de kiggede på kortet kom kvinden med kaffe og mælk, og hun og hendes mand udpegede den rute han skulle tage til Taastrup. Afsted gik det igen, denne gang mod nordøst. Da han nåede hovedvejen, var han fristet til at standse ved en lille café og bruge nogle af de penge Georg havde givet ham til at købe mad for, men han var bange. Han havde været heldig med landmænd, men han ville ikke risikere at blive anholdt. Han blev ved med at gå i den varme sol, men tænkte at han skulle kigge efter et sted at være, hellere på landet end vente til Taastrup. Da han endelig standsede for at få et hvil, var hans fødder så ophovnede, at han ikke kunne tage støvlerne af.

Da han nærmede sig Taastrup, gik han ind på en gård i håb om at finde noget mad og et sted at sove. Huset og laderne var omgivet af en høj mur. Han gik ind på gårdspladsen (Kanehøjgård, Køgevej 275 i Taastrup, nu nedrevet), gik op til huset og bankede på køkkendøren. Det var 23. april, Langfredag, og han havde gået tæt på 100 km fra det sted, hvor hans fly var styrtet ned. Da landmanden åbnede døren kunne Don se en god halv snes mennesker, der sad ved et langt bord. Det viste sig at hele mandens familie var der til påskemiddag. Manden, Thorvald Sørensen, inviterede ham ind og placerede ham midt mellem gæsterne. Don følte sig meget selvbevidst. Efter at have gået så langt i varmen og have sovet på en mødding vidste han, at hans klæder lugtede slemt. Efter et solidt måltid fik han mange spørgsmål på gebrokkent engelsk og fransk: "Hvornår slutter krigen? Hvor vil de allierede slå til næste gang?" Han kunne ikke svare, men forsikrede dem om at dagen kom nærmere.

Fordi der var så mange mennesker i huset, kunne Sørensen ikke risikere at lade ham blive der.

I 1968 bankede Jørgen Helme på deres dør og spurgte dem, om de havde hjulpet en allieret flyver i 1943. De spurgte forsigtigt: "Hvorfor spørger du?" Da Jørgen fortalte dem, at Don var ude i bilen, løb de ud og omfavnede ham med tårer i øjnene. Thorvald sagde at netop den morgen havde hans kone spekuleret på, hvad der var sket med den flyver, der var kommet den aften.

Det var i Taastrup Don havde sit første møde med tyskerne. De var alle vegne på gaderne og i transport, der gik mod København. De kiggede mistænksomt på ham, så han gik til markerne igen. Det varede ikke længe før han kom til et lille læskur ved et vandløb (Store Vejleå, Taastrup). Han var i stand til at tage sine støvler af, men kun med stor vanskelighed og megen smerte. Han vaskede fødderne og havde dem i blød i det kølige vand. Efter nogle få timers hvil kiggede han efter et bedre sted at sove. Han kom snart til et stuehus ved en skov, og to ældre mænd kom imod ham. Han prøvede at få dem til at forstå, at han kiggede efter et sted at sove. De udpegede den rute han skulle tage og gik med ham en halv time. Efter at have gået gennem byen Hersted gik han hen ad en lille vej på landet.

Det var næsten mørkt, da han nærmede sig en stor høstak på en mark ved siden af et stuehus (Lerbækgård, Risby. Kun en lille bygning tilbage. Nu en del af Vestskoven) og han besluttede at gå lige hen til huset. En midaldrende kvinde lukkede op, men hun talte ikke engelsk, så hun kaldte på sin mand, hr L. C. Pedersen. Ved hjælp af en Engelsk-Dansk ordbog fortalte de ham, at der var børn i huset, og at han ikke måtte blive set af dem. Hr. Pedersen gik til telefonen. Don var bekymret. Han vidste ikke hvem manden ringede til, om det var en ven eller myndighederne.

Som det viste sig havde hr Pedersen ringet til hr Marborg, en lokal skolelærer som var i modstandsbevægelsen. Hr Marborg talte flydende engelsk og fik ham beroliget. Fru Pedersen lavede smørrebrød og kaffe, som gik godt ned. De lagde planer for næste skridt på rejsen, og derefter fik Don nogle tæpper og blev vist op på høloftet, hvor han skulle blive til næste morgen. Hr Marborg instruerede ham i at mødes med ham næste morgen på jernbanestationen i Glostrup, omkring 5 km væk.

Hans søvn den nat blev afbrudt af mus, der løb over tæpperne, og til sidst kom han op kl. 04.30. Hr Pedersen var der med en lygte, som han holdt mens Don fik sig vasket og barberet, og så hjalp han Don med at få fødderne forbundet. Han havde nogle stykker mad med og gav dem til Don, da han var ved at gå, sammen med alle de byttepenge han havde i lommerne. Don takkede ham for hjælpen og gik afsted til Glostrup. Instruktio-

ne var meget gode, og han kom derhen på lidt over en time og fandt hr Marborg, der ventede på ham.

Hr Marborg havde allerede købt togbilletterne, og de gik ombord i toget lige før det skulle køre og ankom til Københavns Hovedbanegård i løbet af minutter. Stationen var fuld af tyske soldater, så de gik udenfor for at vente på det næste tog mod nord til Helsingør. Netop få minutter fra afgangstidspunktet gik de ind i toget. Der var vagter på alle jernbanebroer på vejen for at forhindre modstandsbevægelsen i at sprænge dem i luften. Efter ankomsten til Helsingør gik de straks til færgenhavnen. Hver halve time ville der være en færge til Sverige med tropper og krigsmateriel. Det var håbløst at komme ombord på en af dem, da der var vagter på hver eneste del af vejen. De besluttede i stedet at gå op langs kysten for at prøve at finde en robåd, men fandt snart ud af at alle bådene var under tyskernes kontrol. Årerne var blevet fjernet, og de både de så var enten låst eller beskyttet af maskingeværer. Det var næsten middag, så de satte sig ned og spiste nogle stykker brød. Sverige var kun 2 miles borte, men vandet var koldt og barskt, og da han allerede havde tabt 25 pund i løbet af de sidste 3 dage, var Don ikke i en tilstand, så han kunne prøve at svømme over.

Kl. 12.30 var hr Marborg nødt til at tage afsted og komme tilbage til Glostrup før nogen meldte ham savnet. Nok engang var Don overladt til sig selv. Han begyndte at gå gennem en park med en slags blok med lejligheder, kun for at finde ud af, at det var en tysk kaserne. Han vendte hurtigt om og gik tilbage mod kysten, hvor han fik øje på nogle både, men da han nærmede sig dem, fik han øje på en tysk soldat med en automatriffel. Han fortsatte op ad vejen til han kom til byen Hornbæk. Han vendte om, da det begyndte at regne og gik mod færgenhavnen, men da han kom dertil og så alle vagterne, indså han at det ville være umuligt. Da mørket faldt på var det tid til at se efter læ for at slippe for regnen. Han kom til et strandhus og gik ind, da dørene ikke var låst. Efter at have spist sit sidste stykke mad og en Horlicks tablet lagde han sig ned for at få noget søvn. (Horlicks-tabletter var maltede mælketabletter, mad med højt energiindhold, som indgik i flugtudstyret.) I de tidlige morgentimer blev han vækket, da døren blev åbnet og en vagt kiggede ind, men døren blev lukket igen og vagten gik bort.

Morgen den 25. april var lys og solrig, men skyer samlede sig mod vest, og inden længe begyndte det at regne. Don havde ikke mere mad tilbage, og der var intet andet valg end at søge hjælp. Efter at have gået op og ned ad stranden mellem Helsingør og Ålsgårde og kigget forgæves efter en båd, begyndte han at spekulere over, om han bare skulle melde sig. Så fik han øje på et hus på stranden, der havde et dansk flag oppe, og han tænkte, at de var rigtige danskere. Han gik hen til sidedøren og bankede på. En ung dame åbnede døren og til Don's glæde kunne hun tale engelsk, men hun sagde, at de havde ingen båd og at de ikke kunne hjælpe. Da han gik, kom en ung mand løbende ud og tog ham tilbage til huset. De lavede et lille måltid, som han virkelig satte pris på, da han havde levet af sandwiches de sidste dage. Efter middagen lyttede de til nyhederne fra BBC. Han takkede dem for deres gæstfrihed og gik tilbage til sit strandhus.

Næste dag var meget rarere, da Don nok engang gik op ad vejen mod Ålsgårde og kom til en mand, der lignede en fisker. Manden talte ikke engelsk, men han var i stand til at kommunikere, at tyskerne havde taget hans båd. Udmattet og frustreret besluttede han sig til at prøve et hus til, og hvis han ikke kunne finde hjælp, ville han melde sig. Han gik hen til et hus og ringede på, men der var ikke noget svar. Da han gik bort, så han tværs

over gaden en mand, der sad og læste avis på en lille solterrasse. Han bankede på sidedøren (Nordre Strandvej 206A, Ålsgårde) og blev mødt af en midaldrende kvinde, fru Dalsborg, som talte flydende engelsk. Don forklarede sin knibe, og hun kaldte på sin mand, der tog ham indenfor og låste alle dørene. Fru Dalsborg fortalte ham, at hun havde tilbragt 4 år i England, og at de havde 3 små børn hos sig. Det ville være alt for risikabelt for ham at blive der. Hun lavede et måltid med kød og æg sammen med kage og kaffe. Efter middagen tilbød de ham, at han kunne bruge deres badeværelse, og det havde han virkelig havde brug for. Efter at have gjort lidt rent efter sig blev han vist ind i et soveværelse med besked på at få noget hvile. Så udmattet som han var, kunne han ikke sove. Mens han lå i sengen blev døren pludseligt åbnet og en optændt hr Dalsborg kom ind og råbte: "Du kommer til Sverige" og forsvandt igen.

Et stykke tid senere kom en fornemt udseende herre ind i værelset. Han talte flydende engelsk, og Don fandt ud af at han var gift med datteren af en Major Barson, som boede i London. Han spurgte efter noget identifikation, men Don havde tabt sin lønningsbog, da hans fly blev skudt ned. Senere skulle han finde ud af, at den var blevet fundet ved nedstyrtningsstedet og overgivet til modstandsbevægelsen. Dog havde Don stadig nogle af de ting han havde skåret af sin uniform, og han havde stadig sit lange undertøj på, som han brugte når han fløj, og det havde et "Made in Britain" mærke. Han var sikker på at han havde overbevist dem om at han var, hvem han sagde han var. De sagde til ham, at han skulle blive der, og at de ville komme tilbage efter ham. Senere den aften kom en anden herre, Major Flemming Muus - leder af sabotage og undergrundsbevægelse - for at forhøre ham. Majoren fortalte ham, at de ville prøve at komme i forbindelse med efterretningstjenesten i London over radioen og få bekræftet hans historie. Så trak han en braknæset revolver frem og sagde: "Du ved hvad vi er nødt til at gøre, hvis ikke vi kan kontakte London. Der er en masse liv på spil." Don tilbragte resten af aftenen med at høre radio og bede til, at de ville være i stand til at nå London.

Efter en søvnløs nat kom Don op og fik morgenmad med bacon og æg. Han fik også skiftet tøj til et par plus four-bukser, sko og rene sokker. Han fik den gode nyhed, at majoren havde været i stand til at kontakte London og få hans historie bekræftet. Hr Barson kom for at tage Don med sig hjem. De tog med taxa til næste by, og efter at have sikret sig, at de ikke blev forfulgt, gik de ind i et tog, kørte bare et lille stykke og tog en anden taxa til et sted nogle få blokke fra Barson's hjem i Charlottenlund. De gik resten af vejen. Der mødte Don hr Barson's engelskfødte hustru. Næste dag tog fru Barson Don med på indkøb af dagligvarer og lærte ham nogle få danske ord, hun syntes han skulle kende. Han blev ved Barsons i 3 dage. En aften blev de inviteret ud til middag i en vens hjem. Værten havde ejet en maskinfabrik, men havde brændt den ned en nat for at tyskerne ikke mere skulle have det han fik produceret.

Om aftenen den 29. april kom hr Barson hjem og bekendtgjorde at Don skulle tage afsted til Sverige den nat, men han sagde ikke hvordan. Nok engang tog de med taxa og tog nogle få miles op langs kysten til Skodsborg, omkring 8 miles fra den svenske kyst. Da han ankom til et stort hus, blev han præsenteret for nogle unge mænd og kvinder fra modstandsbevægelsen. Da han tømte sine lommer for alle unødvendige sager, spurgte en af pigerne, om hun kunne få silkekortene fra hans flugtudstyr. Det var Sylvia Tjørn (kodenavn Gertha).

Det viste sig at de ikke kunne få en båd den nat, så Don blev natten over hos Ejner og Sylvia Tjørn. Don tog tilbage for at besøge Sylvia og Ejner i 1977. Sylvia genkendte ham øjeblikkeligt. Hun pegede på silkekortet, der hang på hendes væg, og da fik han at vide at

deres hjem blev brugt som hovedkvarter for modstandsbevægelsen. Radioen, der blev brugt til at kontakte London, var gemt under deres trappe.

Næste morgen tog Sylvia og Tjørn og Phyllis Barson Don med på en udflugt til København. Mens de kørte i en sporvogn satte en tysk officer sig i sædet lige foran deres. Sylvia rejste sig og sagde med stærk engelsk accent: "Lad os flytte os. Jeg vil ikke sidde ved siden af en tysker" og hun flyttede sig hen bagest i vognen. De gik hen for at få frokost på Hotel d'Angleterre, en af de bedste restauranter, og et yndlingssted for de tyske officerer. Til overraskelse for Don så han der kvinder, der røg cigarer.

De tog tilbage til det store hvide hus i Skodsborg, hvor 6 modstandsfolk var ved at samle en 2-mandskajak og Don blev præsenteret for Lars Troen, en dansk modstandsmand, som netop var undsluppet fra Gestapo efter at have været anklaget for sabotage. Han havde foregivet at være syg og kom på et sygehus, hvorfra han gennemførte sin flugt. Don, Lars og Sylvia tog så til politihovedkvarteret, hvor

han mødte Captain Basse og Sergeant Malling for at få identitetspapirer. De fik instrukser om, hvad de skulle gøre, hvis en tysk patruljebåd kom hen til dem, og de fik en lygte med blå glas, dagens farve. Politifolkene gav ham også nogle billeder af København. Et af billederne var Shellhuset, Gestapo-hovedkvarteret, hvor de holdt fanger fra modstandsbevægelsen og udsatte dem for tortur. Kaptajnen sagde, at når Don klarede den tilbage til England, skulle han fortælle dem, at de ønskede den bombet. Han nævnte at fangerne blev holdt på øverste etage, og de skulle prøve alene at ramme nederste etage, hvilket ville kræve at flyene skulle komme ind i højde med hustagene. Det bombeangreb blev først udført to år senere.

Lars Troen 1987

Efter at have forladt politihovedkvarteret tog Don, Lars og Sylvia på tur i København og så Den lille Havfrue. Derfra tog de tilbage til Skodsborg, hvor Don mødte nok en modstandsmand, Chris Hanson, som brugte hele besættelsen som modstandsmand på fuld tid, sædvanligvis forklædt som politimand. Han blev taget af Gestapo to gange, men klarede at komme væk begge gange. De gik ned på stranden, hvor Chris udpegede, hvor de skulle hen. Så brugte de resten af eftermiddagen i skyggen af et træ ved en udendørs café og fik nogle få øl. Chris tog et billede af Don og Lars, der kiggede over til Sverige med store smil.

Lars Troen, Chris Hansen og Don 1943

Don og Chris Hansen 1968

De vendte tilbage til huset for at finde kajakken klar og ventende. Don havde aldrig før padlet i en kajak, men Lars bad ham om ikke at tage sig af det, fordi han vidste, hvordan det skulle gøres. Omkring 23.00 bar de kajakken ned til stranden ved Skodsborg Strandvej 224. Mens de gjorde sig klar til at tage afsted, gik et andet medlem af modstandsbevægelsen, fru L.A. Duus Hansen, hen til de danske strandvagter og begyndte at tale med dem.

Så tændte hun en cigaret. Tændstikflammen blindede dem midlertidigt, længe nok for Don og Lars til at lægge fra land. Lars var fremragende til at padle, og Don havde noget besvær med at finde rytmen med ham. Omkring en mile ude holdt Lars op med at ro og vendte sig omkring. Han holdt en flaske Akvavit frem og sagde: "Tag en god slurk af det her." Det var første gang Don smagte snaps.

Vandet i sundet mellem Danmark og Sverige er meget koldt og har stærk strøm og kraftige dønninger. Det viste sig at være et stort held for Don og Lars, da en patruljebåd så ud til at sejle hen mod dem med søgelys fejende hen over vandet. De holdt op med at padle og krøb sammen. Lige da lyset skulle til at feje hen over dem kom de ned i en bølgedal og lyset gik lige hen over hovedet på dem. I løbet af få minutter var patruljebåden væk, og de padlede videre. Don var ved at have det godt med at padle og tænkte, at han måske faktisk hjalp Lars. Efter omkring tre timer passerede de den svenske ø Hven og var ude af dansk område. Hellere end at gå i land på øen besluttede Lars at tage lidt videre langs kysten til et punkt, hvor svenskerne havde ladet et stykke strand være uden pigtråd. Endelig gik de i land omkring klokken 3 om morgenen. Efter at have fået kajakken på land brugte Don sin dolk til at skære huller under vandlinjen og skubbede den ud igen, men den sank ikke. Bange for at gå på hovedvejen gik de i en bue ind i

landet og kom ind i Helsingborg fra øst og meldte sig til den britiske legation, hvor de mødte Mr. Crew. De fandt ud af den næste dag, at der havde ikke været noget behov for at sænke kajakken eller undgå hovedvejene, fordi politiet havde fået besked om, at de var undervejs. En af politibetjentene tog til stranden for at bjærge kajakken, tog den hjem og reparerede den til eget brug.

Mr Crew tog Don og Lars med hjem i sin generatorbil, der kørte på trækul. Han lavede en stor morgenmad til dem. Han gav hver af dem et par sokker og sko i stedet for dem, der var blevet gennemblødt på turen over. Han instruerede dem i hvad de nu skulle gøre og kørte dem ind i byen til politistationen.

Da han var ankommet i civilt tøj, blev Don anklaget for illegal indrejse i Sverige og sat i fængsel. Var han ankommet i uniform ville han være blevet interneret for resten af krigen. Politiet behandlede Don og Lars meget godt og sikrede, at de følte sig godt tilpas. De gav også Don nogle bøger på engelsk at læse i. Efter to dage i fængsel fik Don et ID-kort og blev løsladt på betingelse af, at han meldte sig til politiet hver dag kl. 11. Mr. Crew var der for at møde ham og tog ham til en tøjbutik, hvor han fik en ny skjorte, nogle sokker og undertøj. Om eftermiddagen fik han at vide, at kronprins Gustav Adolf og hans kone boede på Grand Hotel, og da de havde hørt om Don's flugt, ville de gerne møde ham. Da han kom ind i deres værelse, så han dem sidde i stole ved siden af hinanden, netop som han ville forvente at se britiske kongelige. Han gik hen til få fod fra dem, bukkede og ventede på at de først skulle sige noget. Både prinsen og prinsessen rakte hånden frem til håndtryk, og prinsen bad ham sætte sig ned, og de talte sammen i omkring en halv time. Prinsen var meget interesseret i at høre, hvordan han havde klaret at flygte. Selv om han var prins, kunne Don kun fortælle dem, at de kom i en kajak.

Efter sit besøg hos prinsen var Don lidt i vildrede med, hvad han nu skulle gøre. Han følte sig ikke godt tilpas i et land, der tillod tyske tropper at bruge deres jernbaner og gå omkring i deres gader. Mr. Crew kom ham til hjælp og præsenterede ham for Lt. Iacobi fra det svenske luftvåben og fortalte ham, at det var i orden at acceptere hans invitation til en middag. De tog på Savoy og fik en lang samtale. Den svenske officer var meget interesseret i hvilke typer fly briterne havde, men Don var omhyggelig med ikke at give ret mange oplysninger.

Om morgenen den 4. maj gik Don ned til morgenmad, hvor han mødte Lars, der netop var blevet løsladt. De blev senere præsenteret for Mr. Ware, en dansk tæppehandler, som tidligere var flygtet til Sverige i en fiskerbåd. Han holdt et middagsselskab for nogle af Helsingborgs førende skikkelser og inviterede Don og Lars. Don var ikke meget for at komme i det tøj han havde, men Mr. Ware insisterede. Da de ankom til Grand Hotel til middag, var der omkring 30 mennesker klædt i selskabstøj eller pæne uniformer.

Don blev placeret over for en højtstående tysk officer med Lars til at oversætte. Middagen varede fra 19 til 23 og der var masser af spiritus. Lars og Don var ikke sikre på, hvordan de skulle klare sig tilbage til deres hotel. Grand Hotel tilbød dem et værelse, men de afslog. De takkede Mr. Ware for gæstfriheden og vaklede tilbage til deres hotel.

Da de meldte sig på politistationen næste morgen, fik de at vide, at de skulle til Stockholm med nattoget. Den aften tog otte politifolk dem ud til en middag og gav hver af dem en manchetknap i guld som et minde om deres ophold. Mens de ventede på banegården mødte de en allieret flybesætning, der var nødlandet ved den svenske kyst. Nu var de på vej til en interneringslejr.

Don kunne frit gå omkring i Stockholm, og han skulle ikke melde sig til politiet, som han skulle i Helsingborg. Han besøgte det britiske konsulat, hvor han fik penge til hotellet og til at købe nogle souvenirs for. Svenskerne havde været gavmilde med rationeringsmærker, så han havde ikke problemer med at få hvad end han ønskede i restauranter. Lars præsenterede Don for en dansk greve, som tilbragte krigstiden i Sverige. De brugte dagen til at få nogle drinks og gå på kasino.

Den 9. maj gik Don tilbage til konsulatet og mødte Squadron Leader Fleet, som gik hen og skaffede ham et sæt tøj, da han havde set, hvordan hans klæder så ud. Han oplyste også Don om, at han skulle ud af Sverige eller interneres, hvilket ville have været automatisk, hvis han var ankommet i uniform. Han og Lars erklærede sig som flygtninge fra Danmark. Næste aften gik Mary O'Connor, som arbejdede på konsulatet, med dem i biografen for at se "Dr. Jekyll og Mr. Hyde". Næste morgen fik han at vide, at han skulle være parat til at tage med et fly til England, men i sidste øjeblik blev det aflyst, og hele dagen var spildt.

Næste dag holdt han sig parat til at tage med et fly og ventede på hotellet til et medlem af konsulatet kom for at samle ham op. Kl. 20 gik de ombord på et kurerfly med diplomatpost, en DC3 G-AGGA til Skotland. Der var et antal unge mænd på flyet med dem, mest danskere og nordmænd, som var undsluppet fra tyskerne og nu på vej til at melde sig frivilligt til englænderne. Der var planlagte flyvninger fra Stockholm til Skotland under krigen. De fleste gange lod tyskerne dem passere, men nogle få var blevet skudt ned. Ruten var stik vest mellem Jyllands nordspids og sydspidsen af Norge, og det var ved dette punkt de kunne se antiluftskyts til styrbord, men for langt væk til at gøre dem nogen skade.

Tidligt om morgenen den 13. maj landede de i Leuchars på østkysten af Skotland. Efter en uges frihed i Sverige var Don skuffet over modtagelsen. Fordi han ikke havde nogen identitetspapirer fik han tildelt en vagt, som gik alle steder med ham. Maden var også en skuffelse, efter al den gode mad han havde fået i Sverige. Mens de ventede på et eftermiddagstog, blev de sendt hen for at se en film, for at få tiden til at gå. Kl. 20 steg de på et tog til Edinburgh og så sydpå til London.

Ved ankomsten til London blev Don eskorteret til hovedkvarteret for RAF's efterretningstjeneste, hvor han blev forhørt hele dagen. Han fortalte dem om anmodningen fra den københavnske politichef om at bombe Gestapo hovedkvarteret og var i stand til at udpege hvor det var på billeder, han havde fået fra modstandsbevægelsen. Han fik nye identitetspapirer og fik lov til at gå frit. Han gik over til Bæverklubben, hvor han overraskede nogle af sine gamle venner fra 402 Squadron. De havde hørt han var meldt savnet og var overrasket over at se ham i civilt tøj. Senere gik nogle få af dem med ham til Covent Garden og besøgte hans yndlingspub, King's Arms. Pubejeren var ved at besvime, da hun så ham, og den aften var drinks på husets regning.

Næste morgen gik Don til Efterretningstjenesten til yderligere spørgsmål nogle timer, og om eftermiddagen gik han til hovedkvarteret i RCAF (Royal Canadian Air Force) for at få nogle penge. Han fik høfligt at vide, at D.V. Smith var meldt savnet, og han havde en hård tid med at overbevise dem om, at han var i live og stod lige foran dem. De gav han nogle penge, men de ville ikke give ham en ny uniform, fordi han allerede havde fået en tildelt. De syntes ikke at tro på, at han havde efterladt den i Danmark. Det var ikke før nogle få dage senere han var i stand til at nasse sig til en ny fra RAF (Royal Air Force).

Han havde fået besked på at melde sig i Liverpool for at tage med skib tilbage til Canada på en måneds orlov, men han ville ikke have kunnet komme ombord med mindre han var i uniform. Før afrejsen tog han hen og besøgte forældrene til Charles Woodbine Parish og fortalte dem de tragiske nyheder om deres søn.

Han gik ombord på "Empress of Scotland" i Liverpool og syv dage senere kom han til Halifax, og derfra med tog til Toronto. Da han kom til hovedbanegården tænkte han, at han skulle ringe hjem først, men hans mor var ikke hjemme, da han ringede, så da hun kom hjem, sad han i stuen. Hans mor var ved at besvime, da hun så ham, og hans far sagde: "Jeg sagde til dig, at han nok skulle klare sig."

Mens han var hjemme på orlov gik Don hen og besøgte sin tante og onkel og mødte deres nabos datter på 18 år, Helen Brown. Han var nødt til at vende tilbage til England, men han fik ikke lov til at deltage i operative flyvninger. Ved sin tilbagevenden fik han tildelt DFM (Distinguished Flying Medal) for sin flugt fra det besatte Danmark som den første allierede flyver. I 1944 blev han sendt tilbage til Canada. Han og Helen giftede sig lige før han blev sendt til OTU 5 (en træningsenhed) ved Boundary Bay i British Columbia, hvor han blev flyveinstruktør på B25 bombefly. Han gik ud af luftvåbnet efter krigen og skabte sig en karriere i flyveindustrien med arbejde for Avro, Orenda Engines og Canadian Steel Improvements, hvor han arbejdede med præcisionsstøbning af legeringer for at lave turbineblade til Iroquis-motoren, der skulle drive Avro Arrow-flyet. Da det projekt blev aflyst, blev han rekrutteret af Union Carbide, og nogle få år senere blev han overført til deres Welland Ontario fabrik og blev produktionsleder. Gennem årene var han involveret i forskellige Air Cadet squadrons (enheder af unge frivillige, der gerne vil skabe sig en fremtid i luftvåbnet). Han havde rang af Major og tjente som chef for 23 Squadron (St. Catharines). Han var aktivt involveret i Air Cadet of Canada og hjalp med at etablere deres svæveflyvningsprogram.